

Provinciale Staten van Noord-Holland

VOORDRACHT nr. 24

Haarlem, 21 januari 2003

Onderwerp: Beleidsevaluatie monumenten- en archeologiebeleid 1997-2002
Bijlage: rapport “beleidsevaluatie monumenten- en archeologiebeleid”

I. Inleiding

De *Commissie Beleidsevaluatie* (CBE) heeft Deloitte & Touche opdracht gegeven het provinciale monumenten- en archeologiebeleid over de periode 1997-2002 te evalueren. De CBE heeft het eindrapport voorzien van haar adviezen in de eerste helft van december 2002 aan u toegezonden.

Het onderzoek geeft een goed beeld van de ervaringen met het provinciale monumentenbeleid in de periode 1997-(begin)2002. Interessant daarbij is het om te weten dat het monumenten- en archeologiebeleid in februari 2001 (bij de vaststelling van de Cultuurnota 2001-2004) een belangrijke wijziging heeft ondergaan. Het accent in het beleid is daarbij verlegd van “behoud” naar “behoud door ontwikkeling”. Monumenten worden daarbij niet meer gezien als op zichzelf staande objecten, maar worden gezien in de context van hun omgeving. Het evaluatierapport is gebaseerd op zowel literatuurstudie als interviews met vertegenwoordigers van diverse instellingen, instanties en gemeenten.

Het onderzoek heeft geresulteerd in een uitgebreid evaluatierapport.

In paragraaf II van deze voordracht hebben wij de conclusies van Deloitte en Touche weergegeven en in paragraaf III onze reactie daarop. Paragraaf IV geeft een overzicht van de reactie van de Commissie Beleidsevaluatie op het onderzoeksrapport. In paragraaf V tenslotte, reageren wij daarop.

Wij hebben het evaluatierapport en de adviezen van de Commissie Beleidsevaluatie daarover, besproken in onze vergadering van 17 december 2002.

II. Het evaluatierapport

Het evaluatierapport

De conclusies.

Algemeen

1. In het evaluatierapport wordt door de onderzoekers geconcludeerd dat, zonder overdrijven, kan worden gesteld dat de provincie Noord-Holland al lange tijd voorop loopt met haar monumenten- en archeologiebeleid. Al meer dan 20 jaar krijgt dit beleidsterrein expliciete aandacht en ook bij de instanties buiten de provincie staat Noord-Holland nog altijd als vooroplopend bekend.

Sinds 1997 is aantoonbaar sprake van professionalisering van de uitvoering. Instrumenten en uitvoerende organisaties zijn op poten gezet, doorgaans op planmatige en weloverwogen wijze.

De overgang van de eerste Cultuurnota (sectoraal beleid) naar de tweede (integrale benadering, Belvederegedachte) zien zij duidelijk.

Men constateert een aantal succespunten op basis van de eerste nota (Project Cultuurhistorische Waardenkaart, Monumenten Selectie Project en oprichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland).

De successen van de tweede Cultuurnota kunnen, volgens de onderzoekers, (nog) niet worden gemeten.

Wel wordt geconcludeerd dat het vigerende monumenten- en archeologiebeleid in Noord-Holland de moderne inzichten op dit terrein weerspiegelt en ook uitstekend aansluit bij de visies die het Rijk op dit vlak in recente nota's heeft uitgedragen. Daar waar in het rapport kanttekeningen worden geplaatst, hebben deze ook veeleer betrekking op de uitvoering van het beleid, dan op de beleidsfilosofie.

Tevredenheid bij de betrokken partijen over het gevoerde beleid

2. Er wordt geconcludeerd dat de doelstellingen in de tweede Cultuurnota minder eenduidig en toetsbaar zijn geformuleerd.
3. Een andere conclusie uit het rapport is dat de geïnterviewde gemeenten slecht op de hoogte zijn van het provinciale beleid. Zij kennen de inhoud van de beide cultuurnota's niet. Bovendien wordt de communicatie vanwege de provincie door meerdere betrokkenen gebrekkig genoemd.
4. Een volgende conclusie is dat de cultuurhistorische regioprofielen bij de externe partijen een vooralsnog kritische houding ontmoeten, de meerwaarde wordt discutabel geacht.
5. Meerdere gesprekspartners vragen zich af, of het actuele beleid niet te ambitieus is en wel tot aantoonbaar effect gaat leiden. Zij zien nog te weinig resultaat op het gebied van structuurbescherming, gebiedsgericht werken, integratie met andere beleidsterreinen enz.
6. Een aantal gesprekspartners heeft twijfels over het evenwicht tussen objectbescherming en structuurbescherming. Het is naar hun mening te veel een of/of vraag geworden, in plaats van een en/en benadering.
7. Als "witte vlekken" in het beleid (of nog onvoldoende concreet) worden genoemd: roerend monumentenbeleid, archeologiebeleid, historische geografie, molens, stolpboerderijen, parken)
8. Door enkelen wordt het budget voor monumenten- en archeologiebeleid ontoereikend geacht.

Meerwaarde van het provinciaal beleid

9. Geconcludeerd wordt dat de meerwaarde van de provincie Noord-Holland ten opzichte van wat Rijk en gemeente doen op het gebied van monumenten- en archeologiebeleid voor een groot aantal doelgroepen en betrokken partijen niet duidelijk is. Er ligt daarmee een taak voor de provincie om helder te maken waar Rijk, gemeenten en provincie in elkaars verlengde werken en waar (daarnaast) eventueel sprake is van eigenstandig beleid. De provincie heeft de ambitie om intensief en goed samen te werken met het Rijk en de gemeenten. De samenwerking met de gemeenten is nog gebrekkig. Op archeologisch gebied is de positie van de provincie bovendien nog niet uitgekristalliseerd.

Kwaliteit van de beleidsuitvoering

10. Sinds 1997 is aantoonbaar sprake van professionalisering in de uitvoering.
11. Het inzicht in bepaalde financiële en kwantitatieve aspecten van het monumenten- en archeologiebeleid heeft verbetering. Daarnaast ontbreekt een systematische set van prestatie- c.q. output-indicatoren, in het kader van beleidsmonitoring. Ook een betrouwbare vergelijking met andere provincies blijkt niet voorhanden.
12. De Cultuurhistorische Waardenkaart is terecht een spilfunctie gaan vervullen in de uitvoering van het beleid. Het project is succesvol verlopen; de doelgroepen zijn overwegend positief over dit instrument, maar wijzen op de noodzaak de toepassing in de (gemeentelijke) praktijk te bevorderen.
13. De eigen provinciale monumentenlijst is een waardevol instrument. Het feit dat het budget elk jaar wordt overvraagd, kan wellicht worden verzacht doordat inmiddels een revolving fund is ingesteld waaruit laagrentende leningen aan de monumenteneigenaren kunnen worden verschaft.

14. De positionering van het Steunpunt Cultureel Erfgoed ten opzichte van de provincie is niet in alle gevallen helder. Dit wordt nog eens verstrekt door de aanwijzing van gebiedscoördinatoren bij bureau Monumenten en Archeologie.
15. De omvang, rol en positie van de Stichting Stelling van Amsterdam roept vraagtekens op. Ditzelfde geldt voor de meerwaarde van de Provinciale Molencommissie.
16. Door een omslag binnen bureau Monumenten en Archeologie van een overwegend op uitvoering en beheer gericht bureau naar een op ontwikkeling gericht projecten- en beleidsbureau is de aandacht in de afgelopen tijd wat naar binnen gericht geweest. Het wordt nu tijd de blik naar buiten te richten.
17. De bereikte resultaten moeten beter zichtbaar worden gemaakt voor de politiek en buitenwereld.
18. De schotten tussen het monumenten- en archeologiebeleid en andere betrokken provinciale afdelingen zijn nog niet helemaal geslecht.
19. De uitvoering van het monumentenbeleid dreigt te gaan leiden onder de beperkte middelen.
20. Rol en positie van het Archeologisch Depot moeten duidelijker worden.

Aanbevelingen

De opstellers van het evaluatierapport komen op basis van het bovenstaande tot de volgende aanbevelingen:

- 1) Maak de beoogde meerwaarde van het provinciale monumenten- en archeologiebeleid explicieter dan nu het geval is;
- 2) Geef aandacht aan enkele “witte vlekken” in het huidige beleid;
- 3) Heroverweeg de wijze waarop het archeologisch beleid wordt uitgevoerd;
- 4) Bevorder de samenwerking tussen instellingen en stel hun meerwaarde vast;
- 5) Schep duidelijkheid over de toekomstige rol en positie van de Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed;
- 6) Breek de schotten tussen de provinciale vakafdelingen verder af;
- 7) Intensiveer de externe communicatie en PR;
- 8) Versterk het inzicht in bepaalde kwantitatieve en financiële aspecten van het beleid.

III. Reactie Gedeputeerde Staten op conclusies en aanbevelingen uit het onderzoeksrapport.

Hieronder geven wij onze visie op zowel de conclusies uit het rapport van Deloitte & Touche als op de aanbevelingen. Er is geen sprake van een puntsgewijze bespreking, omdat sommige opmerkingen van de commissie elkaar hier en daar overlappen, maar op alle relevante zaken wordt ingegaan.

Algemeen

In de eerste plaats zijn wij verheugd over de constatering dat Noord-Holland, in vergelijking met andere provincies, al lange tijd voorop loopt met haar monumenten- en archeologiebeleid. Wij voelen ons gesteund door de positieve kijk op het feit dat wij ons in onze tweede Cultuurnota vooral richten op gebiedsgericht werken, het opnemen van de cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen, behoud door ontwikkeling, meer regie in plaats van uitvoering en het streven naar integratie met andere beleidsterreinen. Wij weten dat we met name door het geslaagde project Cultuurhistorische Waardenkaart veel lof hebben geoogst bij vooral de gemeenten.

Meetbaarheid Cultuurnota

Het verbaast ons enigszins te moeten lezen dat de tweede Cultuurnota minder meetbaar is dan de eerste.

Wij hadden zelf de intentie de tweede Cultuurnota juist meer meetbaar te maken door deze onder te verdelen in een Ontwikkelingsdeel, een Toetsingsdeel en een Programmadeel/financieringsdeel. Nu blijkt dat een aantal betrokkenen de tweede cultuurnota minder goed toetsbaar vindt, zullen wij bezien of in de volgende Cultuurnota (voor de periode na 2004) de gewenste resultaten wellicht nog concreter geformuleerd kunnen worden.

Communicatie

Als bij gemeenten en andere betrokkenen het gevoel bestaat dat over het monumenten- en archeologiebeleid niet voldoende wordt gecommuniceerd dan zullen wij daar extra aandacht aan besteden. Wij hebben echter de beide Cultuurnota's aan alle Noord-Hollandse gemeenten gezonden. Deze hebben daaraan voorafgaand hun mening over het concept mogen geven. Zelf hebben wij de indruk dat het niet goed op de hoogte zijn van de gemeente nogal eens heeft te maken met de personeelwisselingen die daar plaatshebben. Overigens menen wij met de Provinciale Internetsite een goede aanvulling te hebben gevonden op de mondelinge en schriftelijke informatie die wij verstrekken. Voordeel is ook dat deze informatie dagelijks kan worden geraadpleegd en doorlopend wordt geactualiseerd.

Regioprofielen

Een kritiekpunt is dat het doel van de regioprofielen niet helder is en dat de meerwaarde wordt betwijfeld.

Wij kunnen deze mening begrijpen als die wordt afgezet tegen de periode waarin het onderzoek is verricht. Immers op dat tijdstip was er met het veld nog niet gecommuniceerd over de cultuurhistorische regioprofielen. Op dit ogenblik maken wij een consultatieronde langs alle afzonderlijke CHW-regio's waarbij wij de gemeenten en waterschappen vragen te reageren op het ambtelijk concept van deze regioprofielen. Tot nog toe wordt het concept over het algemeen positief ontvangen, te meer daar met de regioprofielen niet wordt beoogd de gemeenten extra voorschriften op te leggen, maar om de gemeenten een helpende hand te bieden over hoe om te gaan met de cultuurhistorische component in de ruimtelijke inrichting.

Integratie met andere beleidsterreinen, gebiedgericht werken

Dat meerdere gesprekspartners melden dat zij nog te weinig resultaat zien op het gebied van structuurbescherming, gebiedsgericht werken, integratie met andere beleidsterreinen enz kunnen wij ons heel goed indenken. De buitenwacht zal niet meteen bij de inwerkingtreding van de Cultuurnota 2001-2004 iets hebben gemerkt van zaken als gebiedsgericht werken en integratie met andere beleidsterreinen. De oorzaak daarvan ligt vooral in het feit dat, om deze doelen te bereiken, er eerst intern een wijziging in de organisatie en werkwijze moest worden gerealiseerd. Wij zijn van mening dat externen vanaf najaar 2002 zeker resultaten hebben kunnen zien in zowel gebiedgericht werken (cultuurhistorische regioprofielen), als integratie met andere beleidsterreinen (bijvoorbeeld bij het Streekplan Noord-Holland Zuid en bij de voorbereiding van het ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord).

Evenwicht tussen aandacht voor individuele monumenten en structuren

Het klopt dat het zwaartepunt binnen ons beleid is verlegd van aandacht voor het individuele monument naar de nadruk op structuren. Wij houden onze provinciale monumentenlijst wel in stand, want we gaan er van uit dat deze een compleet beeld geeft van de gebouwen die representatief zijn voor de geschiedenis van Noord-Holland tot 1940. De verschuiving van de

aandacht naar structuren heeft te maken met het feit dat een monument niet als losstaand van zijn omgeving kan worden gezien en monumenten ook een onderlinge samenhang hebben.

Witte vlekken in het provinciaal monumenten- en archeologiebeleid:

Roerend monumentenbeleid

Ons roerend monumentenbeleid, dat op basis van de Cultuurnota 2001-2004 nieuw moest worden opgezet, heeft pas echt gestalte gekregen in het najaar van 2002 met de vaststelling van beleidsregels voor het aanvragen van een provinciale bijdrage in de kosten van faciliterende voorzieningen voor deze categorie monumenten. Inmiddels is de eerste subsidieverlening een feit: een bedrag van € 45.000,-- voor de realisatie van een restauratiewerf op de Museumhaven te Den Helder aan de Stichting Nautische Monumenten.

Archeologie

Op het gebied van archeologie hebben wij genoeg te bieden. Wij denken daarbij aan de mogelijkheid tot aanwijzing van archeologische monumenten (in 2002 Kronenburg te Castricum), ontwikkeling van behoud en beheerprogramma's archeologie en de begrotingspost archeologische projecten. Omdat van Rijksweg steeds maar geen uitsluitel wordt gegeven over de uitwerking van het Verdrag van Valetta op de nationale wetgeving, kunnen wij nog niet concreet zijn over de wettelijke taken die de provincie op het gebied van de archeologie al dan niet zal worden toegewezen.

Historische geografie

De historische geografie maakt deel uit van de Cultuurhistorische Waardenkaart en heeft dus onze aandacht. Op de provinciale monumentenlijst zijn de volgende dijken al geplaatst: de Westfriese Omringdijk, de Wierdijk op Wieringen, de Noorder Y- en Zeedijken te weten: de Schardammer Keukendijk, de Etersheimer Keukendijk, de Zeevangs Keukendijk, de Dijk van de Zuidpolder onder Edam, de Kathammer Zeedijk, de Katwouder Zeedijk, de Waterlandse Zeedijk, dit alles met wielen en buitendijkse landen.

Molens

De molens vallen onder verantwoordelijkheid van het Rijk (rijksmonumenten), wij ondersteunen ze wel financieel door middel van de maal- en draaipremieregeling.

Stolpen en parken

Voorbeelden van voor de geschiedenis van Noord-Holland belangrijke stolpboerderijen staan op de provinciale monumentenlijst. Parken liggen vaak binnen de grotere steden, de verantwoordelijkheid voor deze parken ligt bij de steden. Wij nemen zelf geen initiatieven op dit terrein.

Ambities provincie groter dan beschikbare budget?

In de afgelopen jaren was er inderdaad te weinig geld in het Monumentenfonds om alle aanvragen die aan de criteria voldeden, te kunnen honoreren. In 2002 heeft zich hierin voor het eerst een kentering voorgedaan: alle aanvragen konden worden gehonoreerd. Mocht genoemd jaar ten opzichte van de komende jaren een uitzondering blijken te zijn, dan kan het revolving fund waaruit laagrentende leningen aan monumenteneigenaren kunnen worden verleend en waarover wij met ingang van 2003 kunnen beschikken, uitkomst bieden. Voor archeologie is, naast de reeds bestaande posten, bij de begroting van 2003 € 200.000,-- incidenteel extra voor nieuw beleid (uitvoering behoud en beheersprogramma's) uitgetrokken.

Inzichtelijkheid financiën

Over de arbeidsintensiteit die het vergt om inzicht te krijgen in wat er in de afgelopen jaren daadwerkelijk aan monumentenzorg en archeologie is uitgegeven, kunnen wij kort zijn. Dit is een probleem dat breder speelt dan alleen bij het monumenten- en archeologiebeleid. Wij werken hard aan de modernisering van onze geautomatiseerde systemen, zodat een snellere

doorkijk mogelijk is in begrotingen, begrotingswijzigingen, daadwerkelijke uitgaven etc. uit voorafgaande jaren

Succesfactoren

Het succes van de Cultuurhistorische Waardenkaart staat onomstotelijk vast. Wij hebben alleen de indruk dat andere succesvolle projecten op het gebied van monumentenzorg wat minder aandacht hebben gekregen in het evaluatierapport. Wij noemen als voorbeelden de investeringsbijdragen via het FINH voor onder andere: Fort aan de Drecht, Fort bij Spijkerboor, Kunstfort Vijfhuizen, Fort bezuiden Spaarndam, de Westergasfabriek te Amsterdam en de restauratie van een vijftal Noord-Hollandse molens.

Rol en positionering Steunpunt Cultureel Erfgoed

De rol en positionering van het Steunpunt Cultureel Erfgoed in relatie met ons eigen bureau Monumenten en Archeologie blijkt voor de buitenwereld niet altijd even duidelijk. Ter verduidelijking: onze regiocoördinatoren cultuurhistorie, hebben als belangrijkste taken: de CHW-kaart zowel intern als extern uit te dragen (en daarmee de integratie tussen de verschillende beleidsterreinen te bevorderen) en deze kaart actueel te houden en de gemeenten te adviseren over de cultuurhistorische component in de ruimtelijke planvorming mede op basis van de op te stellen regioprofielen.

Het Steunpunt beweegt zich meer op het vlak van de uitvoering. Bij het Steunpunt kunnen ook diensten worden ingekocht, zoals het uitvoeren van projecten waarin de cultuurhistorie een rol speelt. Het Steunpunt heeft tevens een verwijfsfunctie en is een platform voor een ieder die zich in Noord-Holland met monumentenzorg en archeologie bezig houdt. Kortom: het beleid komt van de provincie, de uitvoering van het Steunpunt. Wij zullen er voor zorg dragen dat zowel het Steunpunt als de provincie dit onderscheid goed gaan communiceren.

De provinciale steun aan het Steunpunt Cultureel Erfgoed zal bij de evaluatie van de Cultuurnota 2001-2004 uiteraard aan bod komen. Op dit moment zijn er bij het Rijk en het IPO plannen om de provinciale steunpunten cultuurhistorie te evalueren. Uiteraard zullen wij de resultaten hiervan bij onze eigen evaluatie betrekken.

Stichting Stelling van Amsterdam

De blijvende meerwaarde van de Stichting Stelling van Amsterdam voor onze provincie zal eveneens bij de evaluatie van de Cultuurnota 2001-2004 worden onderzocht.

De Provinciale Molencommissie is een platform voor moleneigenaren, dat GS gevraagd of ongevraagd kan adviseren. Zij maken echter geen beleid.

Bereikte resultaten Cultuurnota 2001-2004

Het onderzoek ten behoeve van de evaluatie van het monumenten- en archeologiebeleid startte op een moment dat de Cultuurnota 2001-2004 nog geen jaar oud was. Vooral voornemens uit deze cultuurnota waren op dat moment nog niet omgezet in meetbare producten. De omschakeling van sectoraal beleid naar integraal beleid, gebiedsgericht werken en het uitgangspunt “behoud door ontwikkeling” kost uiteraard tijd. De blik was daardoor inderdaad een periode wat naar binnen gericht. Inmiddels is dit alweer veranderd. Het bureau is onder andere druk bezig de ambtelijke versie van de concept-regioprofielen bij de gemeenten te presenteren, er is een intensief contact met de collega's van Ruimte, Wonen en Bereikbaarheid en het bureau investeert vooral in belangrijke activiteiten op het gebied van de ruimtelijke inrichting zoals bijvoorbeeld het Streekplan Noord-Holland Zuid in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Dit om de cultuurhistorische component zo vroeg mogelijk en zo goed mogelijk in het ruimtelijk beleid te betrekken.

Het is ons wel duidelijk dat we de buitenwereld en de statenleden meer moeten informeren over waar we mee bezig zijn binnen ons monumenten- en archeologiebeleid.

Archeologisch Depot in gebouw Mercurius te Wormer

Het Archeologisch Depot in gebouw Mercurius zal op termijn een publieksfunctie krijgen. Voordat wij hiertoe overgaan willen wij eerst alle materialen die in het depot aanwezig zijn goed beschrijven en ordenen in een geautomatiseerd bestand. Dit laatste kost meer tijd dan wij vooraf hadden ingeschat.

IV. Reactie van de commissie beleidsevaluatie op het onderzoeksrapport.

CBE is van mening dat Deloitte & Touche op een voortvarende wijze het monumentenbeleid van de provincie Noord-Holland heeft geëvalueerd.

De commissie onderschrijft het rapport en vraagt extra aandacht voor de volgende punten:

- 1. Geef extra voorlichting aan de budgethoudende gemeenten, die veel slechter van het provinciale beleid op de hoogte blijken te zijn dan de gemeenten zonder eigen rijksbudget, en vaak de meerwaarde van het provinciale beleid onvoldoende onderkennen.*
- 2. Het onderzoek heeft aangetoond dat een kwantitatieve vergelijking met andere provincies niet goed mogelijk is. Voer daarom (via het IPO) een vergelijkend onderzoek uit naar de stand van zaken van alle provincies. Neem daarin Amsterdam mee en geef aandacht aan een goede cijfermatige onderbouwing.*
- 3. Er is een aanzet tot samenwerking op de verschillende beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, toerisme en milieu. Versterk deze samenwerking om tot een optimaal monumentenbeleid tegen de laagste kosten te komen. Dezelfde aanbeveling hebben wij gedaan bij de evaluatie van het toeristisch beleid, de commissie is dan ook van mening dat Gedeputeerde Staten prioriteit moeten geven aan (nog) meer samenwerking tussen de verschillende beleidsterreinen.*
- 4. De ambities van de provincie zijn groter dan het beschikbare budget. Het blijkt regelmatig dat aangemelde projecten aan alle criteria voldoen, maar toch geen subsidie krijgen, omdat het budget op is. Breng daarom de ambities en het budget met elkaar in overeenstemming.*
- 5. Maak een tussentijdse aanpassing van de tweede Cultuurnota en verwerk daarin de aanbevelingen van deze evaluatie. Zorg er daarbij voor dat alle doelen duidelijker worden en beter meetbaar worden geformuleerd.*
- 6. Intensiveer de communicatie over het provinciale monumentenbeleid. Een conferentie naar aanleiding van het verschijnen van dit rapport is een goede gelegenheid om het provinciale beleid een grotere bekendheid te geven.*

V. Antwoord van Gedeputeerde Staten op de reactie van de Commissie Beleidsevaluatie

Het advies van de commissie beleidsevaluatie zullen wij ter harte nemen. Wij zullen de vraagpunten en kritiekpunten uit het rapport meenemen in onze evaluatie van de Cultuurnota 2001-2004. Uiteraard dragen wij dit over aan het nieuwe college dat in 2003 zal worden gevormd.

De meeste punten uit het advies van de commissie beleidsevaluatie zijn hiervóór al aan de orde geweest. Op enkele willen wij hier nog kort ingaan.

Meerwaarde provinciaal beleid

Wij vinden de meerwaarde van de provincie op het gebied van monumenten- en archeologiebeleid evident. De provincie is de schakel tussen rijk en gemeente. Een voorbeeld hiervan is de Nota Belvedere van het rijk. Het rijk vraagt daarin aan de provincies om de Belvedere gedachte uit te dragen naar de gemeenten en daartoe zelf beleid te ontwikkelen. Vooral de kleinere gemeenten hebben veelal niet de deskundigheid in huis om de relatie

cultuurhistorie-ruimtelijke inrichting goed tot zijn recht te laten komen. Bovendien neemt de provinciale monumentenlijst een belangrijke plek in tussen de rijksmonumentenlijst en de gemeentelijke monumentenlijsten, omdat op de provinciale lijst objecten staan die weliswaar niet van nationaal belang zijn, maar wel van regionaal of provinciaal belang.

Een cultuurhistorische waardenkaart voor de hele provincie zou nooit gerealiseerd zijn als de provincie dit niet had opgepakt. De integratie tussen de beleidsvelden cultuurhistorie en ruimtelijke ordening bij de provincie heeft zeker positieve gevolgen voor het behoud en de ontwikkeling van cultureel erfgoed in de kleinere gemeenten in Noord-Holland. Wij zullen over deze zaken meer en beter communiceren.

Vergelijkend onderzoek monumenten en archeologiebeleid met andere provincies

Het nut van een vergelijkend onderzoek met het monumentenbeleid van andere provincies zien wij niet direct. Te meer daar elke provincie hier op zijn eigen manier mee omgaat. De ene provincie investeert geld in rijksmonumenten, de andere in provinciale monumenten. Sommige provincies ondersteunen instellingen die actief zijn op het gebied van de monumentenzorg etc. Kortom, de inspanningen van de diverse provincies zijn niet (helemaal) vergelijkbaar. Als een dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd, zal daar wel formatie c.q. budget voor beschikbaar moeten komen.

Samenwerking met andere beleidsterreinen

De samenwerking met het beleidsterrein ruimtelijke inrichting heeft reeds gestalte gekregen in de nauwe samenwerking met de (regiocoördinatoren van de) afdeling Ruimte, Wonen en Bereikbaarheid over het Streekplan Noord-Holland Zuid, de Ontwikkelingsvisie Noord-Holland Noord, een studie over kleine kernen en de aanstelling van een provinciaal bouwmeester.

Met het beleidsterrein Economie, Landbouw en Milieu wordt samengewerkt in het project Cultuurhistorie en Toerisme en bij de realisatie van een inzichtcentrum over droogmakerijen. Met de afdeling Water en Groen wordt o.a. samengewerkt in het project Van Kust tot Kust.

Ambities versus beschikbare budget

Over de opmerking van de commissie dat onze ambities op het gebied van monumenten en archeologie groter zijn dan het beschikbare budget merken wij op dat dit alleen geldt voor de subsidiëring van de restauraties van provinciale monumenten. En juist die lijn geeft in 2002 weer een kentering te zien. Bovendien hebben wij het revolving fund voor eigenaren die niet voor een subsidie in aanmerking komen vanwege een tekort aan middelen. Zij kunnen dan een laagrentende lening afsluiten bij het Nationaal Restauratiefonds.

Tussentijds aanpassen Cultuurnota

We zullen de Cultuurnota 2001-2004 niet tussentijds aanpassen. Dat zou immers tot veel extra werk en vragen bij betrokkenen leiden. De instellingen en burgers moeten er zeker van kunnen zijn dat een cultuurnota die voor vier jaar wordt vastgesteld, ook daadwerkelijk vier jaar zekerheid geeft over het provinciale beleid. Uiteraard zullen wij de resultaten van dit evaluatie-onderzoek wel betrekken bij de opstelling van de volgende Cultuurnota.

Conferentie

Wij zullen geen conferentie naar aanleiding van het verschijnen van dit evaluatierapport organiseren. Wij zien daar op dit moment de meerwaarde niet van in. Het kost menskracht en we hebben de ontvanger van de boodschap niets nieuws over het monumenten- en archeologiebeleid te melden. Wel zal er een persbericht over de evaluatie door ons worden opgesteld. Overigens organiseren wij wel bijeenkomsten/conferenties naar aanleiding van

concrete acties. Voorbeelden hiervan zijn de opleveringen van de CHW-kaarten in alle Noord-Hollandse regio's, een gecombineerde oplevering van de resultaten van het Monumenten Selectie Project met de afsluiting van het CHW-project en de bijeenkomsten in het kader van de concept-regioprofielen.

Advies van de commissie ZWC

Deze voordracht is besproken in de commissie ZWC in haar vergadering van 15 januari 2003. De commissie heeft positief geadviseerd.

Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

H.C.J.L. Borghouts, voorzitter.

H.W. Oppenhuis de Jong, griffier.

Ontwerp-besluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland

overwegende dat het wenselijk is kennis te nemen van het eindrapport Evaluatie monumenten- en archeologiebeleid van de Commissie Beleidsbeoordeling en de daarbij gedane aanbevelingen,

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten,

besluiten:

de aanbevelingen van de Commissie Beleidsbeoordeling, met inachtneming van de standpunten van GS daarover inzake de meetbaarheid van het beleid, de communicatie over het beleid en de genoemde spanning tussen ambities en beschikbaar budget te betrekken bij de vaststelling van de Cultuurnota 2005-2008.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

Titel:Vd 24: Beleidsbeoordeling monumenten- en archeologiebeleid 1997-2002

Datum:21-01-2003

Nummer:24